

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak

De uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Recente ontwikkelingen in het Europees, federaal en gewestelijke milieurecht

29 januari 2024

dr. Daan Bijmens – coördinatiejurist DBRC, docent publiek procesrecht U Hasselt

Eddy Storms – Eerste voorzitter DBRC

Overzicht

- ▶ enkele beleidsmatige inzichten: 'richting 15 jaar RvVb'
- ▶ **decreet van 14 juli 2023 (...) uitbreiding rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen**
  - uitbreiding rechtsmacht met betwistingen over verschillende verordenende instrumenten in het omgevingsrecht
  - kritiek Raad van State, afdeling wetgeving & repleik decreetgever
- ▶ **tot slot: (praktische) uitdagingen voor RvVb/DBRC**

enkele beleidsmatige inzichten: 'richting 15 jaar RvVb'

- oprichting RvVb in VCRO (met inwerkingtreding op 1 september 2009)
- GwH 27 januari 2011, [nr. 8/2011](#):

"B.8.9. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is tenslotte marginaal, nu de bevoegdheid van de Raad voor vergunningsbetwistingen is beperkt tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999. (...)

B.8.10.3. Bijgevolg beperken de bestreden bepalingen niet op overdreven wijze de bevoegdheden van de Raad van State, zodat de decreetgever slechts op marginale wijze is getreden op de ter zake aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid."

- oprichting DBRC in 2014 en beleidsplan 2014 - 2019:
historische achterstand RvVb wegwerken

enkele beleidsmatige inzichten: 'richting 15 jaar RvVb'

Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, pag. 100:

- 'Administratieve procedures verhinderen een gunstig investeringsklimaat en snelle realisatie investeringsprojecten'
- optimalisering bestuursrechtspraak:

"[We] blijven ernaar streven om zo veel mogelijk betwistingen inzake het Vlaams Omgevingsrecht door de Vlaamse bestuursrechtspraak te laten behandelen. We onderzoeken daarom of we de Raad voor Vergunningsbetwistingen ook bevoegd kunnen maken voor de beroepen tegen ruimtelijke uitvoeringsplannen en complexe projecten. (...)

– De Raad voor Vergunningsbetwistingen trekt volop de kaart van de geschillenbeslechting binnen een redelijke termijn, om zo de bestuursrechtspraak af te stemmen op de noden van een gunstig investeringsklimaat. (...)"

enkele beleidsmatige inzichten: 'richting 15 jaar RvVb'

DBRC-beleidsplan 2021-2024: 'Kwaliteitsvolle, efficiënte en digitale bestuursrechtspraak op weg naar een Vlaamse rechterlijke macht'

*"De uitbreiding van de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen met de behandeling van betwistingen van ruimtelijke uitvoeringsplannen en complexe projecten kan (...) leiden tot een Vlaams Bestuursrechtscollege voor het Omgevingsrecht en dat is niet alleen **symbolisch belangrijk**, maar zal vooral een meer **efficiënte en snellere** definitieve **geschillenbeslechting** in het omgevingsrecht als gevolg hebben, en dat past in een evolutie naar een Vlaams Bestuursrechtscollege voor alle betwistingen van beslissingen in de domeinen waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is, en waarvoor zulke rechtsbescherming optimaal is."*

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak

Uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

70106

MONITEUR BELGE — 28.08.2023 — BELGISCH STAATSBLAD

VLAAMSE OVERHEID

[C - 2023/44308]

14 JULI 2023. — Decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (1)

- ▶ inwerkingtreding wordt bepaald door Vlaamse Regering, maar **uiterlijk op 31 december 2024**
- ▶ op dit ogenblik nog geen goedkeuring van uitvoeringsbesluit door Vlaamse Regering

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

inhoudelijke krachtlijnen:

RvVb wordt **bevoegd voor** beroepen ingesteld tegen:

- ▶ besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) (wijziging art. 2.2.10, §8 en art. 2.2.15, §9 en art. 2.2.21, §9 en art. 4.8.2 VCRO)
- ▶ besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijke, provinciale of gemeentelijke stedenbouwkundige verordening (wijziging art 2.3.1 en art. 2.3.2 en art. 4.8.2 VCRO)
- ▶ definitief vastgestelde voorkeursbesluiten en definitief vastgestelde projectbesluiten inzake complexe projecten (wijziging art. 36, 43, 44 en 45 decreet complexe projecten)

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

inhoudelijke krachtlijnen:

- ▶ RvVb wordt bevoegd rechtscollege voor betwisting van voormelde besluiten, die aangenomen zijn vanaf de datum van inwerkingtreding van decreet van 14 juli 2023
- ▶ beroepstermijn bij RvVb voor deze betwistingen (is en) blijft **60 dagen** (vanaf betekening (wanneer dat vereist is) of vanaf bekendmaking in BS)
  - *voortaan dus verschillende beroepstermijnen bij RvVb want termijn voor 'vergunningsbeslissingen' blijft 45 dagen*
- ▶ **behandeling bij voorrang** door **gespecialiseerde kamer RvVb voor complexe projecten**

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

verantwoording toekenning rechtsmacht aan RvVb (zie *Parl.St.* VI. Parl. 2022-2023, nr. 1726/1):

- **context:** principiële onbevoegdheid Vlaamse decreetgever voor op- en inrichting van bestuursrechtscolleges (art. 161 GW), behoudens toepassing van impliciete bevoegdheden (art. 10 BWHI)
  - *mogelijkheid formeel erkend in GwH nr. 8/2011*
  - *verantwoording van noodzaak én beperkte weerslag van toekenning van (bijkomende) rechtsmacht aan RvVb, evenals aantonen dat materie zich leent tot gedifferentieerde regeling op verschillende beleidsniveau's*

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

verantwoording toekenning rechtsmacht aan RvVb (zie *Parl.St. VI. Parl. 2022-2023, nr. 1726/1*):

noodzaak blijkt onder meer uit:

- beleidsdoelstellingen inzake omgeving van Vlaamse Regering
- nood aan verdere specialisatie en rechtseenheid binnen het Vlaams omgevingsrecht
- sneller rechtszekerheid ... *zowel over voortbestaan betrokken verordenende besluiten als over daarop gegronde vergunningsbeslissingen (optimalisatie vergunningverlening)...*

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

verantwoording toekenning rechtsmacht aan RvVb (zie *Parl.St.* VI. Parl. 2022-2023, nr. 1726/1):

bepaalde weerslag blijkt onder meer uit:

- Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, blijft cassatierechter van RvVb
- beperkte omvang van overgedragen contentieux

bestaan van andere (federale of deelstatelijke) bestuursrechtscolleges onderstreept dat materie **zich leent tot gedifferentieerde regeling** binnen het federale België

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

Advies Raad van State, afdeling wetgeving, van 15 februari 2023, nr. 72.576/AV

toepassingsvoorwaarden van art. 10 BWHI niet vervuld:

- **geen noodzakelijkheid** omwille van initiatieven om doorlooptijd bij Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, te verminderen en van onzekere impact van overdracht op doorlooptijd bij RvVb
- **weerslag** van overdracht rechtsmacht met betwistingen van verordenende voorschriften is **kwalitatief niet beperkt**
  - afbreuk 'algemeen beginsel' alleen Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, bevoegd voor betwistingen van verordenende besluiten (grotere impact)
  - alhoewel afgebakend, mag belang van de 'instrumenten' niet onderschat worden en cassatieberoep verandert daar niets aan

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

beknopte weergave reплик decreetgever (zie *Parl.St.* VI. Parl. 2022-2023, nr. 1726/1, pag. 20-26):

- lagere doorlooptijd van beroepen door behandeling bij voorrang & positieve impact op beroepen tegen individuele beslissingen met bestreden RUP of stedenbouwkundige verordening als basis
- centralisering van omgevingsberoepen leidt tot verdere specialisatie en efficiëntiewinsten
- rol van Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, als cassatierechter is gelijkaardig bij individuele en reglementaire besluiten

uitbreiding rechtsmacht RvVb met betwistingen van verordenende voorschriften

beknopte weergave reплик decreetgever (zie *Parl.St.* VI. Parl. 2022-2023, nr. 1726/1, pag. 20-26):

- geen 'algemeen beginsel' inzake verordenende voorschriften
  - art. 14, §1 lid 1 RvS-wet: "Indien het geschil niet door de wet aan een ander rechtscollege wordt toegekend, doet de afdeling uitspraak (...) over de beroepen tot nietigverklaring (...) ingesteld tegen de akten en reglementen (...)”
  - zie bijvoorbeeld advies Raad van State, afdeling wetgeving, nr. 53.317/AV van 11 juni 2013, p. 94
- rechtsmacht over reglementaire besluiten al bij rechtscolleges:
  - verkavelingsvergunningen
  - art. 29bis wet 29/04/1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en art. 4.1.34 decreet 8/5/2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid

ter info/aanvulling: andere recente initiatieven met impact op rechtsmacht DBRC-bestuursrechtscolleges

- **kaderdecreet van 14 juli 2023 Handhaving Vlaamse Regelgeving (KVH)**
  - formele uitbreiding rechtsmacht Handhavingscollege, tenuitvoerlegging afhankelijk van implementatiedecreten per (Vlaamse) sector die intekent in het KVH
  - o.a. ontwerp van Implementatiedecreet voor de sectoren milieu, omgeving en ruimtelijke ordening is momenteel in parlementaire behandeling
- **inkanteling Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen (RStVb)**
  - decreet van 17 maart 2023 tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 en decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen en de rechtspositieregeling van de bestuursrechters
  - inkanteling sinds 1 september 2023: géén formele rechtsmachtuitbreiding
- **decreet van 23 november 2023 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges**
  - rechtsmacht wrakingsverzoeken DBRC-bestuursrechters (nieuw art. 13 DBRC-decreet – voor elk DBRC-bestuursrechtcollege)

tot slot, uitdagingen voor RvVb/DBRC:

- voorbereiding op (nakende) uitbreiding rechtsmacht van RvVb (uiterlijk vanaf 1 januari 2025)
  - *inzet personeel v/d DBRC en bestuursrechters*
  - *organisatorische en inhoudelijke voorbereiding*
  - *verdere professionalisering en ontwikkeling van Vlaamse bestuursrechtspraak*
- behandeling 'bij voorrang' (nieuw art. 10, lid 5, DBRC-decreet)
- impact op huidige globale doorlooptijd (beperken)

Vlaanderen
is bestuursrechtspraak